

گفت‌وگوی «چاردیواری» با رئیس انجمن مددکاران

سلامت روانی و اجتماعی در گ

کرونا ویروس، بیشتر به طرف گروه‌ها و بازی‌های مجازی و فردی می‌روند که این‌گونه اثربخشی سالم در افراد جامعه صورت نمی‌پذیرد. شاخص‌های سلامت خانواده را می‌توان در افزایش محبت متقابل، مشارکت در امور و همکاری باهم، بهره‌وری و خلوص در کنار هم بودن جست‌وجو کرد.

● **تاثیر بحران‌های فراگیری مثل کرونا و تشنجات اجتماعی بر نشاط خانواده‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

بحران‌ها را باید با نوع، شدت و مدت آنها سنجید، چون هر کدام از آنها تبعات مخصوص خودش را دارد. تبعات و آثار کرونا ادامه‌دار است و همچنان جریان دارد. مردم جهان سه سال است با این پاندومی دست و پنجه نرم می‌کنند و عواقب آن برای سبک زندگی مردم ادامه خواهد داشت. مسأله رفتار ما و نوع سرگرمی‌ها هم از قاعده کرونا مستثنا نمانده است. گرایش به سمت فضای مجازی، کاهش گفت‌وگو و تعامل، کم‌ تحرکی و فراموشی برخی عادات و رفتارها و مجازی‌گردی را نباید دست‌کم گرفت زیرا تبعات سختی برجای گذاشته‌اند.

جامعه نیازمند فرهنگسازی درست در زمینه کاربرد تفریح‌های سالم در اوقات فراغت است و این امر جز با هم‌افزایی نهادها و مردم برای تعمیق امید به زندگی تحقق نمی‌یابد.

● **شما در یک طرح ۳۲ بندی که در همایش سیاست‌گذاری اجتماعی سال جاری اراده کرده بودید، نسبت به گسترش امیدواری در بین شهروندان تاکید داشتید. اگر امیدواری را به معنای سلامت اجتماعی فرد بدانیم، میزان اثربخشی آن از شادی و نشاط چگونه است؟**

در تعریف من از خانواده، بین شادی و امیدواری ارتباط مستقیمی وجود دارد. یعنی هر قدر اوقات فراغت پربارتر باشد، شاخصه‌های سلامت‌های روانی و اجتماعی اعضای خانواده بالاتر می‌رود و اگر جامعه‌ای از این ویژگی‌ها برخوردار نباشد، شاخصه‌های سلامت اجتماعی آن پایین آمده و آسیب‌ها و مسائلی همچون احساس تنهایی در آن بیشتر می‌شود. به تبع چنین شرایطی، قطعاً شاهد افت امیدواری، افزایش کسالت و انفعال در رویکردهای فردی و جمعی خواهیم بود. افراد در اجتماع کنونی به خصوص دوران قبل و بعد از شیوع

● **آقای موسوی چلک شما همواره در گفت‌وگوهای‌تان نسبت به نقش شادی و نشاط در ارتقای سلامت جامعه ایرانی تاکید می‌کنید. تعریف شما از تفریح سالم برای یک خانواده چیست؟**

تفریح را باید در ظرف اوقات فراغت ریخت تا بتوانیم بیشتر و بهتر از آن بهره‌مند شویم. عبور از روزمرگی و استفاده بهینه از زمان، جمع خانواده و تعاملات اجتماعی تحت هر شرایطی را می‌توان تفریح دانست. یک خانواده می‌تواند به فعالیت‌های روزمره خود جنبه تفریحی بدهد. یعنی افراد یک خانواده با توجه به جایگاهی که برای خود تعریف کرده‌اند، چه در خانه و چه در جامعه، براساس شرایطی که در آن قرار دارند، سرگرمی ایجاد کنند و از همزیستی و همراهی لذت ببرند. بخشی از اوقات فراغت به تعاملات روزمره برمی‌گردد که به‌رغم مشکلات و روال عادی زندگی در جریان است و بهره‌مندی از نشاط در چنین شرایطی بستگی به هنرمندی و روحیه افراد در مرادات‌شان دارد. اگر چنین اتفاقی رخ بدهد، نه تنها در انرژی بخشی به فرد موثر خواهد بود، بلکه در روند افزایش سلامت اجتماعی نیز تاثیرگذار است. بنابراین

حسین محمدی

چاردیواری

شادی و نشاط موضوع مهمی است که باید آن را در کنار دست و پنجه نرم کردن خانواده‌های ایرانی با فرآیندها و پیچیدگی‌های روزمره با جدیت دنبال کرد. این سخنان دکتر سید حسن موسوی چلک درباره مسأله تفریح و نشاط در خانواده است. کمیسر اخلاق «فدراسیون جهانی مددکاران اجتماعی» و عضو هیأت‌مدیره منطقه آسیا و اقیانوسیه «فدراسیون جهانی مددکاران اجتماعی» تفریح، نشاط و سرگرمی را در ظرف اوقات فراغت تعریف و برای آن اما و اگرهایی لحاظ می‌کند که بسیار مهم است.

وی معتقد است گرچه در سال‌های گذشته زندگی مردم متأثر از بحران کرونا و بروز و ظهور تحولات نواجمی بوده اما این مسأله نباید به منزله عبور خانواده ایرانی از لب‌خند، همگرایی، محبت و شاد زیستن باشد. موسوی چلک می‌گوید: «درست است که وضعیت معیشتی برای ادامه حیات تعیین‌کننده است اما انسان حقیقی نیازمند فراغت، آرامش و تجربه همزیستی لذتبخش است.»

با این اوصاف باید نسبت به بازتعریف تفریح و شادی در جامعه ایران پساکرونا که دورانی جدیدی از ارتباطات جمعی، اعم از مجازی و فیزیکی را در کنار تحولات جدید اجتماعی تجربه می‌کند، صحبت کنیم.

پس باید از این منظر به موضوع نگاه کنیم که تفریح سالم چیست و اثرات آن در نشاط و سلامت خانواده ایرانی چگونه خواهد بود؟ برای پاسخ به این سؤال به سراغ سید حسن موسوی چلک می‌رویم و درباره چند و چون این ماجرا با وی به گفت‌وگو می‌نشینیم.